

4.5 ELINVOIMALAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS 2021

Elinvoimalautakunnan perustehtävät

Elinvoimalautakunta vastaa elinvoimapalveluista. Sen tehtävänä on elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, kaavoitus- ja yhdyskuntatekniikkapalveluiden sekä paikkatieto- ja tonttipalveluiden järjestäminen. Se edustaa kuntaa ja käyttää kaupungin puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä ratkaisee kaupungille mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kiinteistönmuodostamislain sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kuuluvat asiat, jollei lautakunta ole päättänyt ratkaisuvaltansa edelleen siirtämisestä.

Elinvoimalautakunta vastaa:

1. maankäytön suunnittelu- ja kaupunkisuunnittelupalveluista;
2. yhdyskunta- ja kunnallisteknisistä palveluista;
3. paikkatieto- ja tonttipalveluista;
4. elinkeino- ja yrityspalveluista;
5. kansainvälisistä palveluista;
6. maaseudun ja kylien kehittämispalveluista;
7. työllisyyspalveluista;
8. toimialaansa liittyvistä hankkeista.

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

I ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Elinkeinojen kehittäminen : Elinvoimaisuuden ja yritysten kilpailukykyyn vahvistaminen, kasvuohjelman mukaisesti.

Kasvuohjelman kilpailukykytekijät ovat:

1. Maankäyttö ja toimintaympäristö
2. Osaaminen (TKI) ja yhteistyö
3. Työllisyys ja osaavan työvoiman saatavuus
4. Kasvu ja kansainvälistyminen
5. Markkinointi

Kasvuohjelma uusitaan vuonna 2021, sisältäen työllistämishjelman.

Elinkeinopalveluiden painopisteinä ovat koronapandemiasta selviäminen ja jälleenrakennus kaupunginhallituksen hyväksymän jälleenrakennussuunnitelman mukaisesti.

Yritysten ja kaupungin välisen yhteistyön vahvistaminen ja yritysmuonnteyden kasvattaminen sekä alueellisen innovaatiotoiminnan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulukonsernin kanssa.

Talousarviovuoden 2021 aikana elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseksi asetetaan nykyistä selkeämmät strategiset ja toiminnalliset tavoitteet ja johdetaan sitä yhtenä kokonaisuutena, mikä tarkoittaa entistä tiiviimpää tavoitteiden ja toimintojen yhteensovittamista eri toimijoiden ja hallintokuntien välillä. Tämä koskee erityisesti elinkeinojen kehittämistyötä, maankäyttöä ja teknistä toimea, työllisyyspalveluita ja viestintää.

Alueelliset palvelut: Kylien Rovaniemi –hankkeessa toteutetaan konkreettisesti maaseutustrategian toimenpiteitä yhteistyössä alueen asukkaiden, kyläyhdistysten, yritysten ja kylien kehittämisjaoston jäsenten kanssa.

- Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen
- Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- Kylien tonttitarjonnan markkinointi

Työllisyyspalvelut: Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyy tammikuussa 2021. Edellyttää muutoksia palvelutuotannon rakenteissa ja laajan verkoston mukaan liittämistä kokonaisuuteen. Kuntakokeilun vaikutuksia ovat mm.:

- kaupungin vastuulle siirtyy noin 3600 työnhakija-asiakasta sekä resursseja ja käyttöoikeutta valtion työllisyysmäärärahoihin.

- Rovaniemen kaupungilla on koordinoitavastuu Lapin kokeilusta (Rovaniemi, Tornio, Sodankylä, Kemijärvi)
- asiakas- ja verkostotyön alustoina toimii Ohjaamo ja Osaamo (alustapohjainen palvelurakenne) ja toiminta nojaa yhä vahvemmin verkostomaiseen toimintaan
- tehokkuutta resurssien ja palvelujen yhteensovittamiseen ja kaupungin ostopalvelujen vähentämiseen.

II TEKNISET PALVELUT

Yhdyskuntatekniikka: Yleisten alueiden ylläpidon kustannustehokas järjestäminen. Kattavan katuverkoston kuntoarvion luominen ja siihen perustuva peruskorjausten kohdentaminen. Joukkoliikenteen mobiilipalveluiden kehittäminen.

Kaavoitus: Täydennyskaavoituksen jatkaminen ja yhdyskuntarakenteen eheyttäminen. Mahdollistetaan yleishyödylliselle vuokra- asumisen tuottajille uudisrakentaminen myös kaupungin keskustassa. Mahdollistavan kaavoituksen ja vaihekaavan käyttöönotto.

Paikkatieto- ja tonttipalvelut: Tehostetut toimenpiteet ja uudet tavat käyttöön: myyntikohteiden uudelleentarkastelu, vyöhykehinnointelu AR/AK, tonttien tarjouskilpailutus, markkinoinnin tehostaminen, vuokrasopimusten seuranta ja purkamisen joustavoittaminen, yhteistyö kiinteistöjen hallinnassa.

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen maankäyttöön, kaavoitukseen ja infran rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kuntalaki ja erityislainsäädäntö määrittelevät kulloinkin asian asianosaiset sekä asianosaisten kuulemisen, minkä lisäksi merkittävässä kuntalaisia koskevissa asioissa tiedottaminen tapahtuu tietoverkossa, mahdollistaen palautteenantamisen. Näiden lisäksi järjestetään yleisötilaisuuksia.

Kasvuohjelman mukaisesti yrityksiä osallistetaan toimintaan järjestämällä vuosittain kaksi elinkeinoseminaaria, kaupunginjohtajan yrittäjätapaamisia, eri verkostotilaisuuksia sekä kysynnän ja tarpeen mukaan järjestämällä toimialafoorumeita.

Alueellisten palvelujen päätöksenteon pohjaksi kartoitetaan kylien asukkaiden ja yritysten näkemykset. Kylien kehittämisjaosto panostaa toiminnassaan avoimen ja tuloksellisen yhteistyön lisäämiseen Rovaniemen kaupungin eri hallintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Asukastupatoimintaa kehitetään asukkaiden, kaupungin työntekijöiden ja päättäjien matalan kynnyksen kohtaamispaikkana vuosikello -periaatteella yhteistyössä Neuvokas-verkoston kanssa.

Työllistämishjelman laatiminen ja Kuusamon mallin käyttöönoton toimenpiteet siirretään vuoden 2020 suunnitelmasta vuodelle 2021 koronapandemian vaikutusten vuoksi. Elinvoimapalveluista osallistutaan mm. Rovaniemen Yrittäjien hallitustyöskentelyyn, sekä elinvoimapalveluiden sidosryhmien verkostoihin. Työnhakijoiden osallisuutta edistetään työllisyyspalveluissa ottamalla asiakkaita mukaan palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittyminen ovat vahvasti sidoksissa sekä kansallisen talouden kehitykseen sekä kansainvälisen toimintaympäristön muutoksiin. Asiakkaiden kulutuskäyttötymisen muuttuminen vaikuttaa eri toimialojen liiketoimintaan eri tavalla. Jakamistalouden periaatteet sekä verkkokauppa muuttavat toimialojen rakenteita etenkin tuotannollisten yritysten, matkailun, vähittäiskaupan ja logistiikan osalta. Koronapandemian vaikutukset ovat osuneet voimakkaimmin matkailun toimialaan ja sitä kautta koko palvelusektoriin. Matkailun elpyminen vuoden 2019 tasolle tulee kestämään vuosia. Pandemian vaikutusten odotetaan näkyvän myöhemmin ventialoilla yleisemmin.

Kaupungin talouden haasteet ja säästöpainheet vaikuttavat elinvoimapalveluiden mahdollisuuksiin ja suorituskykyyn käynnistää itse, tai osallistua sidosryhmien esittämiin uusiin avauksiin elinvoiman vahvistamisessa. Koronapandemian negatiiviset vaikutukset työllisyyskehitykseen voivat näkyä vuoden 2021 aikana merkittävästi.

Alueellisten palvelujen osalta toiminnan riskit ovat kylien Rovaniemen palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, uusien vapaaehtoisten toimijoiden mukaan saaminen hankkeiden toteuttamiseen, eri organisaatioiden yhteistyöt ja rahoitus.

Työllisyyskokeilun onnistumisen riskinä on eri toimialojen resurssien riittävyys suhteessa asiakkaiden tarpeisiin ja se, jos ei onnistuta uudistamaan palvelutuotannon rakenteita ja moninaisuutta. Työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisyyn panostamatta jättäminen voi näkyä kalliiden, korjaavien palveluiden tarpeen lisääntymisenä.

Tekniset palvelut

Ostopalvelukustannusten hallinta ja korjausvelan kasvu. Ylläpitoon varattu resurssi ei riitä vastaamaan infran ikääntymiseen ja teknisen kunnan rapistumiseen. Mahdollinen rakentamisen suhdanteen laskeminen vaikuttaa palvelualueen tuottoihin ja yleisesti toiminnan hiipumiseen alalla.

Talouden tunnusluvut

	TP 2019	TA 2020	TA 2021
<i>Toimintatuotot</i>	5 719 589	5 377 562	5 600 000
<i>Toimintakulut</i>	-27 018 277	-26 040 397	-26 100 000
Toimintakate (sitova 2021)	-21 298 688	-20 662 835	-20 500 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	Eur	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut				
Elinkeinopalveluiden säästötoimenpiteet: ostopalvelut, hankkeet, kv yhteistyö, alueellinen yhteistyö, avustukset		260 000	260 000	260 000
Työllisyyspalveluiden säästötoimenpiteet: ostopalvelut		255 000	255 000	255 000
Tekniset palvelut				
Ostopalvelut: päällysteet, kunnossapito- ja asennuspalvelut, asiantuntijapalvelut		410 000	410 000	410 000
Aineet, tavarat, tarvikkeet: sähkö, rakennusmateriaalit		120 000	120 000	120 000
Vuokrat: toimitilojen tiivistäminen		20 000	20 000	20 000
Myyntituottojen kasvu: puun myyntituotot, mittauspalveluiden toimintatuotot		100 000	100 000	100 000

Maksujen korotukset: pysäköintimaksut, joukkoliikenteen maksut, yleisten alueiden lupamaksut, kaavoituksen sekä paikkatieto- ja tonttipalveluiden maksut	200 000	200 000	200 000
YHTEENSÄ / Tulosvaikutus	1 365 000	1 365 000	1 365 000

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

- Valmiin kunnallistekniikan piirissä olevat vapaat tontit/tonttivaranto
 - Luovutetut tontit 100 kpl (myynti kpl / vuokraus kpl)
 - Tonttivaranto/vapaat tontit 100 kpl
- Paikallisliikenteen käyttäjämäärien ja lipputulojen kasvattaminen
 - Matkat (nousut) kpl, vertailu edeltävään vuoteen
- Rovaniemelaisten yritysten investointien määrä tutkimus- ja kehitystoimintaan kasvavat
- Yritystoimipaikkojen määrän kasvu
- Työllisyyden kuntakokeilun mittarien 1. aktiivointiaste ja palvelujen aloittaminen 2. työttömyyden päättyminen työllistymiseen tai koulutukseen seuranta
- Kansainvälisten yöpymisvuorokausien määrän kasvu
- Yritysten viennin arvo kehittyy positiivisesti
- Laadittujen suunnitelmien pohjalta 15 maisema- ja vesistöjenhoitohankkeiden toteutus
- Kaksi uutta hanketta kylien elinvoimaisuuden lisäämiseksi

Laadulliset tavoitteet

- Kaupunki toimenpiteillään edistää viihtyisän, esteettömän ja turvallisen elinympäristön toteutumisen.
- Yritysilmapiiri parantuu (yrittäjäbarometri)
- Rovaniemen vetovoimaisuus parantuu kansallisesti
- Rovaniemen kansainvälinen medianäkyvyys lisääntyy
- Elinvoimapalveluiden asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen
- Lähipalveluiden kehittäminen tarpeiden pohjalta yhteistyössä asukkaiden ja yritysten kanssa
- Sähköisten palveluiden käytön ja käyttäjien lisääminen
- Kansalaistoiminnan kehittäminen yhteistyössä Neuvokas-verkoston kanssa

Taloudelliset tavoitteet

- Rakennetaan ensisijaisesti kestävä kehityksen mukaisesti olemassa olevan kunnallistekniikan alueella.
- Alueellinen bkt kasvaa
- Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuus pienenee
- Julkisen rahoituksen hyödyntäminen (EU, valtio)